

ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE

Nr 1 Ka

Mariehamn 1983-01-04

Hänvisning 32 § landstingsordningen

Självstyrelsepolitiska nämnden

Ärende Redogörelse för perioden
1.11.1981 - 31.10.1982

Enligt 32 § landstingsordningen skall landskapsstyrelsen i början av varje landsting lämna en redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor, som väsentligt kan beröra landskapets författningsenliga rättigheter.

Landskapsstyrelsen överlämnar i sådant avseende nedanstående redogörelse för perioden 1.11.1981 - 31.10.1982.

Ålands representation i Nordiska rådet

I sitt av landstinget godkända yttrande över föregående redogörelse föreslog nämnden, att man skall avvakta i fråga om vidare åtgärder från landskapets sida till dess Petri-kommittén ytterligare hör företrädare för landskapet. Under denna tid förde landskapsstyrelsen underhandlingar med kommitténs nationella medlemmar i syfte att vidare uppskov inte skulle behövas. Tillsammans med självstyrelsepolitiska nämnden klargjordes ytterligare den linje vilken företrädarna för landskapet skulle företräda inför det avslutande mötet.

Petri-kommittén sammanträdde den 23.8.1982 i Köpenhamn varvid företrädare för självstyrelseområdena sålunda ånyo hördes. Eftersom kommitténs principiella inställning i det skedet var klarlagd kunde landskapets företrädare vid mötet framlägga sina slutliga förslag.

Kommittén konstaterade, att Åland, Färöarna och Grönland på grund av sin relativt vittgående självstyrelsekompetens inte bara kan utan även bör ges en särskild ställning inom ramen för det nordiska samarbetet, men att självstyrelseområdena inte kan jämföras med de suveräna staterna i rådet.

Emellertid skall självstyrelseområdena få delta i det nordiska samarbetet inom en fastare ram både praktiskt och formellt än hittills, och på ett sätt som så långt som möjligt återspeglar deras självstyrelsekompetens.

Mera konkret uttryckt föreslår kommittén följande:

1. Åland får ytterligare en representant (eller totalt två) i Nordiska rådet. Grönland får två egna representanter. För att balansera upp det ökade medlemsantalet får Norge och Sverige sina delegationer utökade med två medlemmar medan parlamenten i Finland och Island utser ytterligare en representant. Följden blir att Nordiska rådets totala medlemsantal stiger från 78 till 87 medlemmar enligt följande schema:

	<u>Nuvarande representation</u>	<u>Föreslagen repr.</u>	<u>Skillnad</u>
Danmark	16 + 2 Färöarna	16 + 2 + 2 Grönland	+ 2
Finland	17 + 1 Åland	18 + 2	+ 2
Island	6	7	+ 1
Norge	18	20	+ 2
Sverige	<u>18</u>	<u>20</u>	<u>+ 2</u>
Totalt	78	87	+ 9

2. Åland, Färöarna och Grönland får utökad rätt att delta i utskottens arbete inom Nordiska rådet.

3. Åland, Färöarna och Grönland får rätt att självständigt väcka "regeringsförslag" i Nordiska rådet.

4. Deras "regeringar" får rätt att själv välja antal regeringsrepresentanter som deltar i Nordiska rådets arbete.
5. Åland, Färöarna och Grönland ges möjlighet att ansluta sig till Nordiska ministerrådets beslut.
6. Deras rätt att delta i Nordiska ministerrådets arbete formaliseras, både på ministerplan och i ämbetsmannakommittéerna.

De föreslagna förändringarna skulle leda till att Helsingfors-avtalet från 1962 ändras i åtta artiklar, att nio paragrafer i Nordiska rådets och tre paragrafer i Nordiska ministerrådets arbetsordning ändras.

Kommitténs förslag kommer nu att behandlas av Nordiska rådets juridiska utskott och kommer upp till avgörande vid Nordiska rådets nästa session i februari 1983 i Oslo.

Landskapsstyrelsen kan med tillfredsställelse konstatera dels, att Petri-kommitténs förslag vad gäller samarbetet inom ministerrådet tillgodoser landskapsstyrelsens nuvarande önskemål, dels direkt omfattat de flesta förslag som landskapsstyrelsen framfört till kommittén.

Förslagen förutsätter ingrepp såväl i den nationella lagstiftningen som i självstyrelseområdenas lagstiftning. För Ålands del behöver landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (29/70) kompletteras. I anslutning till denna komplettering avser landskapsstyrelsen att behandla frågan om målsättningen för det framtida samarbetet och behovet av eventuella resursförstärkningar inom förvaltningen samt till landstinget lämna förslag i enlighet härmed.

Dessa åtgärder bör vidtas så, att nyordningarna kan bringas i kraft inom år 1984.

Frimärksfrågan

Republikens president utfärdade den 5.2.1982 en förordning om utgivning av frimärken för Åland. Förordningen trädde i kraft den 1.3.1982. Ännu en gång kom de goda förhållandena mellan riket och landskapet till konkret uttryck. Samtidigt som framför allt justitieministeriet föredömligt på landskapsstyrelsens förslag drog nytta av det i självstyrelselagen förutsatta överenskommelseförordningsinstitutet.

Förordningen ger landskapsstyrelsen rätt att ta initiativ till utgivning av frimärken för Åland med ursprungsbeteckningen "Åland". Dessutom deltar landskapsstyrelsen i samförvaltningen av ärenden som ansluter sig till denna utgivning.

Omedelbart efter förordningens ikraftträdande inledde landskapsstyrelsen och post- och telegrafstyrelsen underhandlingar om tillämpning av förordningen med syftemål att parternas kommande samförvaltning skulle ges en konkret och smidig form.

På självstyrelsedagen den 9.6.1982 undertecknades ett avtal med underteckningsprotokoll mellan parterna med följande lydelse:

" A V T A L

I enlighet med bestämmelserna i förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland (FFS 113/82) låter post- och telestyrelsen utge frimärken för landskapet Åland. Beträffande tillämpningen av förordningen har mellan post- och telestyrelsen och Ålands landskapsstyrelse, nedan kallad landskapsstyrelsen, träffats följande avtal.

1 §.

I n i t i a t i v t i l l f r i m ä r k s u t g i v n i n g
 Det ankommer på landskapsstyrelsen att ta initiativ till utgivning av frimärken för landskapet Åland. Även post- och telestyrelsen kan ta sådant initiativ.

Förslag till utgivning av frimärken för landskapet Åland som lämnas av andra än avtalsparterna riktas i första hand till landskapsstyrelsen. Förslag som inkommit till post- och telestyrelsen behandlas där och beslutet jämte förslag översändes till landskapsstyrelsen för vidare behandling enligt 2 §.

2 §.

Program för frimärksutgivningen

Initiativen till utgivning av frimärken för landskapet Åland sammanförs till ett årligt program för frimärksutgivningen. Landskapsstyrelsen tillställer senast den 15 januari varje år post- och telestyrelsen ett förslag till program för det kommande kalenderåret. I programförslaget skall anges, utöver vilka frimärken som föreslås utgivna, i ettvar fall anledningen till frimärksutgivningen samt, såvitt gäller specialfrimärken, den utgivningstidpunkt som önskas. I förslaget kan dessutom anges vilka bildmotiv och vilka valörer som önskas samt andra omständigheter som är av betydelse för landskapet Åland. Saknas åtgärdsförslag i anledning av initiativ som post- och telestyrelsen tagit skall orsaken härtill nämnas.

Programmet fastställs av post- och telestyrelsen sedan eventuellt behövliga kompletterande uppgifter inhämtats. Fastställs programmet inte o förändrat enligt förslaget skall orsakerna till ändringarna anges. Ändringar i det fastställda programmet kan göras om avtalsparterna är ense härom. Ändring som är nödvändig av tekniska skäl kan göras ensidigt av post- och telestyrelsen, om saken är brådskande. Om sådan ändring underrättas landskapsstyrelsen så snart det är möjligt.

3 §.

U t g i v n i n g s b e s l u t

I den ordning som anges i utgivningsprogrammet låter post- och telestyrelsen göra upp utkast till de i programmet förutsatta frimärkena. Så snart skiss till frimärke blivit godkänd för renritning av den kommission för planering av frimärkenas bildmotiv som tillsätts av trafik-

ministeriet skall skissen genom post- och telestyrelsens försorg tillställas landskapsstyrelsen. På basen av skissen besluter landskapsstyrelsen för sin del om utgivning av frimärket skall ske. Anser emellertid landskapsstyrelsen att skissen inte utgör ett tillräckligt underlag för fattande av beslut i frågan får beslut fattas senare. I sådant fall skall beslutet fattas senast fyra månader före den fastställda utgivningsdagen, om beredningen då hunnit så långt att trafikministeriets ställningstagande kan inhämtas.

Slutligt beslut om väsentlig ändring i det utkast som legat till grund för landskapsstyrelsens beslut om tillstånd till frimärksutgivning får inte fattas utan landskapsstyrelsens medgivande. Även i det fall ändringen får företas utan landskapsstyrelsens medgivande skall landskapsstyrelsen eller dess i 6 § avsedda kontaktperson underrettas härom.

4 §.

F ö r s ä l j n i n g a v f r i m ä r k e n

De för landskapet Åland avsedda frimärkena försäljs enbart vid postanstalterna i landskapet. Försäljningen för filatelistiska och andra icke-postala behov sker genom Ålands postdistriktskontors försorg i Mariehamn och vid post- och telestyrelsens filatelisektion i Helsingfors.

5 §.

A n v ä n d n i n g a v f r i m ä r k e n

Avtalsparterna är överens om att s.k. blandfrankering inte är önskvärd. Parterna är även överens om att bestämmelserna i 4 § 2 mom. förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland kan förstås så att försändelser från landskapet kan frankeras med antingen de för landskapet Åland utgivna frimärkena eller med övriga frimärken som utges av post- och telestyrelsen men inte med bådadera.

6 §.

F o r m e r n a f ö r k o n t a k t e r m e l l a n a v t a l s -
p a r t e r n a

För underlättande av tillämpningen av detta avtal skall särskilda kontaktpersoner finnas. Vid post- och telestyrelsen är kontorschefen vid ekonomiavdelningens allmänna byrå eller annan av post- och telestyrelsen utsedd person kontaktperson och vid landskapsstyrelsen kanslichefen eller annan av landskapsstyrelsen utsedd person. Kanslichefen eller annan person som landskapsstyrelsen utser hörs som sakkunnig av den i 3 § avsedda kommissionen i frågor som sammanhänger med utgivningen av frimärken för landskapet Åland, om kommissionen det önskar.

7 §.

Ö v r i g a f r å g o r

Åtgärder av praktisk och annan natur som föranleds av frimärksutgivningen vilka inte regleras av detta avtal eller andra bestämmelser vidtas av post- och telestyrelsen med beaktande av bestämmelserna i 3 § 2 meningen förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland.

8 §.

R e g l e r a v ö v e r g å n g s n a t u r

Förslag till det i 2 § avsedda programmet uppgörs första gången för år 1984.

Detta avtal gäller fem år, räknat från dagen för dess undertecknande. Det fortfar efter utgången av denna tid att gälla två år i sänder, om det inte uppsägs senast sex månader före tidpunkten då giltighetstiden utgår.

Om ny lagstiftning eller tekniska skäl det påkallar eller eljest ändrade förhållanden så kräver, kan parterna under avtalsperioden underhandla om nödiga justeringar eller kompletteringar av avtalstexten.

Mariehamn den 9 juni 1982

För post- och telestyrelsen

Pekka Tarjanne
generaldirektör

Heimo Järvinen
t.f. direktör

För Ålands landskapsstyrelse

Folke Woivalin
lantråd

Gunnar Jansson
kanslichef

Protokoll fört vid undertecknandet av avtal beträffande tillämpningen av förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland (FFS 113/82) mellan post- och telestyrelsen och Ålands landskapsstyrelse i Mariehamn, den 9 juni 1982.

1 §.

Parterna har denna dag ingått ett avtal om tillämpning av förordningen den 5 februari 1982 om utgivning av frimärken för landskapet Åland (FFS 113/82).

2 §.

Parterna är överens om innebörden av avtalstextens paragrafer på följande sätt:

1 §. Vardera myndigheten - post- och telestyrelsen och Ålands landskapsstyrelse - handlägger ärenden i anslutning till frimärksutgivningen enligt de regler som gäller inom respektive myndighet.

2 §. Parterna anser att man skall följa den återhållsamma linje som kännetecknar Finlands frimärksutgivning så att i allmänhet högst fem utgåvor per år utkommer.

Parterna strävar till att de frimärken, som utges i inledningsskedet kommer att omfatta 7-12 valörer, fördelade på tre, fyra eller fem motiv. Utgivningen av frimärkena påbörjas om möjligt under hösten 1983 så att antalet valörer då kommer att uppgå till åtminstone 4 och så att antalet valörer vid eventuell ny klassificering av brev försändelser våren 1984 om möjligt uppgår till åtminstone 10.

3 §. Parterna anser en ändring av ett utkast som väsentlig om format eller motiv ändras. Även ändring av en detalj i motivet eller färgbyte är att betrakta som en väsentlig ändring, om avsikten med motivvalet därmed förfelas.

Tidsanvändningen skall anpassas så att frimärksutgivningen följer alla medverkande parters egna program.

4 §. Parterna anser det möjligt att tolka 4 § 2 mom. 2 meningens förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland så att de för Åland utgivna frimärkena vad gäller filatelistiska och andra icke-postala behov kan säljas inte endast på Åland utan även vid filatelisektionen i Helsingfors. Av den anledningen strävar parterna till en effektiv marknadsföring och försäljning av frimärken för här avsedda behov, förutom i Mariehamn, även i Helsingfors i samverkan mellan post- och televerkets olika organ. När de bägge inhemska språken användes samtidigt är svenska första språk.

Försäljningen och marknadsföringen för filatelistiska och andra icke-postala behov sköts i Mariehamn av en filatelistisk resultatenhet inom postdistriktskontoret med för ändamålet tillräcklig personal, underlydande postdistriktschefen och under tillsyn av ekonomiavdelningen, samt med tillräckliga övriga resurser. Post- och telestyrelsen strävar till att i kommande anslagsäskanden tillgodose dessa behov.

Post- och telestyrelsens filatelisektion biträder postdistriktskontoret i Mariehamn med personalutbildning, automatisk databehandling av register, betalningsrutiner, marknadsföring, stämpling och övrig verksamhet som syftar till en effektiv, smidig och billig administration.

5 §. I syfte att klargöra parternas uppfattning vad gäller blandfrankering går parterna in för att åstadkomma en sådan komplettering av 4 § 2 mom. förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland (FFS 113/82) att frimärken av olika slag inte skall få anbringas på samma postförsändelse. Dock kan förbud mot blandfrankering inte införas förrän de i 2 § avsedda frimärkena omfattar 10 valörer. Åtgärderna för komplettering av bestämmelserna skall därför syfta till en ikraftträdelsedag som sammanfaller med sagda tidpunkt.

6 §. Kontaktpersonerna har muntliga eller skriftliga förbindelser med varandra och respektive myndigheter allt efter vad ärendenas art förutsätter.

3 §.

Beträffande angelägenheter angående frankeringsautomater och frankeringsmaskiner har parterna enats om följande:

Frankeringsautomater: Det placeras ut frankeringsautomater på Åland i takt med behovet och tillgång till anslag för dem. Frankeringsetiketterna (portoetiketterna) förses med beteckningen "Åland".

Frankeringsmaskiner: Frankeringsmaskinernas klicheér för valörangivelsen kan sedan de första för Åland avsedda frimärkena har utkommit ändras så att ursprungsbeteckningen "Åland" införs. Utbytet bekostas av licensinnehavarna.

4 §.

Parterna konstaterar att 4 § 1 mom. förordningen om utgivning av frimärken för landskapet Åland tillåter att frimärksmotiv kan innehålla text som beskriver motivet eller annars utgör en del av motivet.

Detta protokoll utgör en integrerande del av avtalet denna dag mellan post- och telestyrelsen och Ålands landskapsstyrelse.

Pekka Tarjanne

Folke Woivalin

Heimo Järvinen

Gunnar Jansson

Landskapsstyrelsen beslöt den 3.8.1982 tillsätta en delegation för frimärksärenden vars uppgift är att lämna förslag till utgivningsprogram enligt 2 § i avtalet och att biträda landskapsstyrelsen i övriga frågor som sammanhänger med frimärksutgivningen. I delegationen ingår företrädare för landskapsstyrelsen, kulturlivet, filatelin och post-distriktet.

Delegationen, vars mandatperiod sammanfaller med landskapsstyrelsens mandatperiod, inledde omgående sin verksamhet. Ifall riksdagen beviljar de medel regeringen äskat för ändamålet, är alla möjligheter för handen för att de första åländska frimärkena skall kunna utges enligt den tidtabell som avtalats i 2 § i underteckningsprotokollet, dvs. på hösten 1983.

Nordisk språkkonvention

Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingick den 17.6.1981 en konvention om nordiska medborgares rätt att använda sitt eget språk i annat nordiskt land.

Landskapsstyrelsen presenterade förslaget till konvention i redogörelsen till självstyrelsepolitiska nämnden för perioden 1.11.1979 - 31.10.1980 samt medverkade till att nordiska rådets juridiska utskott införde en hänvisning till landskapets språkliga förhållanden i motiveringen till utskottets betänkande.

Finlands regering lämnade den 20.8.1982 en proposition till riksdagen om godkännande av konventionen (Reg.prop. 1982 rd. nr 109). Regeringen konstaterar, att konventionen inte innehåller sådana bestämmelser som skulle höra till området för lagstiftningen eller annars enligt statsförfattningen skulle erfordra riksdagens samtycke. Men, skriver regeringen, "till följd av konventionens stora betydelse är det dock erforderligt att riksdagen samtycker till konventionen" enligt 69 § 2 mom. riksdagsordningen.

Lantrådet har i riksdagens utrikesutskott framfört landskapsstyrelsens åsikt i ärendet såsom självstyrelsepolitiska nämnden hemställt om. Emellertid tar utrikesutskottet lika lite som regeringen ställning till om konventionen enligt självstyrelselagen kan bli gällande i landskapet.

Landskapsstyrelsens åsikt är följande:

Enligt 11 § 2 mom. 19 punkten självstyrelselagen för Åland krävs landstingets bifall till lag genom vilken fördrag mellan Finland och främmande makt bringas i kraft inom landskapet, för såvitt i fördraget ingår bestämmelser, som innebär upphävande eller ändring av eller avvikelser från stadganden i självstyrelselagen.

Konventionen innehåller visserligen bestämmelser av rekommenderande

karaktär utom i ett avseende nämligen beträffande svarande i brottmål, men dessa rekommendationer angår rättsområden, vilka enligt självstyrelselagen underlyder landstinget. Sådana områden är angelägenheter angående bl.a. sjukvården, hälsovården, socialvården, arbetsmarknadsväsendet, skolväsendet och delvis polisväsendet.

Eftersom regeringen föreslår att konventionen inte skall godkännas genom lag utan genom samtycke av riksdagen så kommer landstingets bifall inte att begäras.

Som en följd av detta förfarande, som i och för sig har stöd i riksdagsordningen, kommer varken landstinget eller landskapsstyrelsen att kunna ta ställning till konventionen i anslutning till dess eventuella i kraftbringande i riket. Detta innebär att konventionen enligt landskapsstyrelsens åsikt inte blir gällande i landskapet. Under dessa förhållanden hade landskapsstyrelsen ansett det vara till fördel ifall riksdagsbehandlingen uttryckligen fastslagit detta konstaterande. Emellertid förbigår riksdagens utrikesutskott denna omständighet med tystnad. Landskapsstyrelsen tolkar denna tystnad som ett samtycke till ovanstående av lantrådet i utskottet framförda konstaterande.

Skyddsområden på finländskt territorium

Försvarsministeriet har i beslut den 25.3.1982 om utlänningars och utländska fartygs rätt att färdas och uppehålla sig inom skyddsområden på finskt territorium (FFS 247/82) givit föreskrifter om rätt att färdas och uppehålla sig inom i beslutet angivna skyddsområden.

Beslutet baserar sig bland annat på ett statsrådsbeslut i samma ärende av den 29.10.1981 (FFS 723/81).

I de till ministeriets beslut enligt 3 § bifogade kartskisserna har åtminstone bilaga nr 17 avseende Berghamns skyddsområde en sträckning som når in över landskapet Ålands område sådant landskapets område definieras i 1 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland.

Med anledning härav beslöt landskapsstyrelsen den 23.4.1982 inbegära en redogörelse för ministeriets motiv för och ställningstagande till att Åland berörs av dessa skyddsområden utan att självstyrelsemyndigheterna medverkat i samband med beslutsfattandet.

Ministeriet avgav den 14.5.1982 sin förklaring med innebörden att skyddsområde inte bör grundas på åländskt område, men att fråga nu är i varje fall om åländskt vattenområde som endast berörs till en obetydlig del vilket föranleds av tekniska skäl. Ifall landskapsstyrelsen detta till trots finner en justering påkallad så önskade ministeriet besked om det.

Med anledning härav och efter samråd med självstyrelsepolitiska nämnden beslöt landskapsstyrelsen den 17.8.1982 till försvarsministeriet för påkallade åtgärder meddela följande:

"Landskapsstyrelsen konstaterar med tillfredsställelse, att ministeriet inte haft för avsikt att grunda skyddsområden på åländskt område. Denna inställning överensstämmer väl med landskapet Ålands status av självstyrt demilitariserat område.

Likaså råder enighet om att åtminstone Berghamns skyddsområde men förmodligen även Utö skyddsområde utsträckts in på Åland. Landskapsstyrelsen kan inse att åtgärden föranleds av tekniska orsaker, men frågans principiella och praktiska inriktning ändras ändå inte. Principiellt skall Åland inte beröras av skyddsområden eftersom dessa kan anses ha inslag av militär natur såsom övervakningen beskrivs i beslutets 7 § av försvarsministeriet medan Åland är ett neutralt demilitariserat område. I praktiken har skyddsområdena redan visat sig ha negativa effekter för turismen och kan verka hämmande på den lokala sjötrafiken med dess näringsfång. Dessa sistnämnda områden underlyder direkt självstyrelsen och är av mycket vital betydelse för Åland.

Med anledning härav framför Ålands landskapsstyrelse den bestämda uppfattningen, att ifrågavarande beslut av statsrådet och försvarsministeriet måste ändras så att Åland inte skall beröras av skyddsområden.

Landskapsstyrelsen är beredd att medverka vid fastställande av den exakta

gränsen för Ålands område i berört avseende".

Ministeriet har ännu inte lämnat något besked om huruvida åtgärder vidtagits. Landskapsstyrelsen följer upp frågan.

Slutförvaring av reaktoravfall

Sedan det kommit till landskapsstyrelsens kännedom, att långtgående planer föreligger på att anlägga en station för slutförvaring av reaktoravfall i Östhammars kommun i Sverige i anslutning till kärnkraftverket i Forsmark, vände sig landskapsstyrelsen till ministeriet för utrikesärendena med en begäran om upplysningar om dessa planer både vad gäller den formella handläggningsordningen för och de praktiska säkerhetsaspekterna på en sådan slutförvaring med tanke på närheten till Åland och på miljöskyddet i allmänhet.

På basen av detta lämnade handels- och industriministeriet den 6.9.1982 en redogörelse för planerna enligt den information som från Sverige lämnats till riksmyndigheterna.

Samtidigt härmed och troligen som en följd av landskapsstyrelsens aktion, mottog lantrådet upplysning från Svensk kärnbränsleförsörjnings Ab om planerna enligt följande:

"Svensk Kärnbränsleförsörjning AB, SKBF, ägs av de svenska kärnkraftföretagen och svarar för deras räkning för de åtgärder som krävs för en säker hantering och slutförvaring av det radioaktiva avfall, som uppkommer vid kärnkraftverken. För närvarande arbetar SKBF bl a med ett projekt kallat Slutförvar för Reaktoravfall, SFR. Av uppgifter i massmedia har vi förstått att våra planer att förlägga detta slutförvar till Forsmark tyvärr har skapat en viss - enligt vår uppfattning oberättigad - oro i Finland. Anledningen till att vi ej ansett det motiverat att gå ut med information i Finland är att:

- Någon inverkan på Åland ej är tänkbar, då kravet är att säkerheten skall vara betryggande även för de närboende.

- Våra planer är kända i Finland, dels från ett seminarium i september 1981 i Kungälv anordnat av det Nordiska Kontaktorganet för Atomenergifrågor, NKA, dels genom det löpande informationsutbyte vi har med finska kollegor.
- Liknande förvar diskuteras i Finland.

För att undvika missförstånd vill vi understryka ett par saker.

Det avfall som avses bli förvarat i SFR är låg- och medelaktivt avfall med en begränsad "livslängd". Radioaktiviteten är mycket liten jämfört med den i använt bränsle eller förglasat upparbetningsavfall. Avfallet i SFR karakteriseras också av att det relativt snabbt förlorar sin radioaktivitet - om några hundra år är farligheten ungefär densamma som hos vanlig matjord.

Det högaktiva avfallet och annat långlivat avfall, som behåller sin farlighet i flera tusen år, kommer ej att placeras vid Forsmark. Platsen för ett slutförvar för sådant avfall förutses bli bestämt först kring sekelskiftet. Arbetet med att ta fram beslutsunderlag har emellertid påbörjats bl a genom att omfattande geologiska undersökningar inletts på flera platser i Sverige.

Den förvaringsmetod, som planeras bli använd i Forsmark, har ingen likhet med och får ej förväxlas med havsdumpning. I SFR kommer avfallet att vara inneslutet i betongcylindrar med ca 1 meters vägg tjocklek. Betongcylindrarna placeras i utsprängda berggrum över vilka bergtäckningen blir ca 50 m. Betongcylindrarna kommer att omges av ett meter tjockt tätt lerskikt. Härigenom uppnås en effektiv inneslutning av det radioaktiva materialet. Genom att placera förvaret under havet vinner man extra säkerhetsmarginaler".

Bolaget inlämnade den 24.3.1982 ansökningar enligt svensk lag om lokaliseringstillstånd, tillstånd enligt atomenergilagen och koncession enligt miljöskyddslagen. Enligt ansökningarna bör slutförvaret komma

till stånd snarast möjligt. Därför förväntas beslut senast inom mars månad 1983.

Bolaget utfäste sig slutligen att inför landskapsstyrelsen lämna ytterligare upplysningar. Under redogörelseperioden hann ett sådant tillfälle inte arrangeras.

Landskapsstyrelsen bemötte den 29.10.1982 handels- och industriministeriets ovannämnda redogörelse och konstaterade i huvudsak, dels att Åland beläget i Östersjön omges av både kärnkraftverk och kommande slutförvaringsstationer mera intensivt än vad som kan anses skäligt i jämförelse med andra regioner i Östersjöområdet, dels att redovisning saknas för hur transportererna skall ske till slutförvaret särskilt med tanke på att stationen skall ta emot reaktoravfall från hela Sverige innefattande i framtiden även rivningsavfall och hårdkomponenter.

Därför och i enlighet med principerna i 1976 års nordiska miljöskyddskonvention hemställde landskapsstyrelsen hos ministeriet att detta antingen framför nämnda påpekanden till vederbörande myndigheter i Sverige eller tillser att landskapsstyrelsen i annat fall kan etablera nödiga förbindelser med Sverige i syfte att landskapets intressen blir tillgodosedda.

Landskapsstyrelsen tillställde sitt bemötande koncessionsnämnden för miljöskydd i Sverige till kännedom.

Studentexamensprovet i finska

Sedan 1973 har landskapsstyrelsen i hänvänelser till undervisningsministeriet velat få till stånd en ändring i studentprovet i finska. Anledningen har varit den sedan början av 1970-talet markant försämrade resultatnivån i studentexamen vid Ålands lyceum. De första propåerna hade endast som följd att ministeriet uppmanade studentexamensnämnden att jämlikt förordningen sammanställa proven utgående från genomgången lärokurs. Under åren som följde försämrades resultaten i finska allt

mer och svårigheterna i finskämnet fick som biresultat sämre kunskaper även i andra ämnen, eftersom så mycken tid måste ägnas åt detta språk. Förnyad skriftväxling resulterade i att en arbetsgrupp för utarbetande av förslag till ändringar tillsattes den 24.4.1977. I arbetsgruppens betänkande, vilket överlämnades den 31.03.1978, konstaterades att arbetsgruppens minoritet (landskapets representanter) fört fram tanken på ett "träskelprov", där avklarat prov på viss bestämd lägre nivå skulle ge godkänt vitsord medan för högre vitsord skulle krävas en ytterligare, svårare del. Förslaget omfattades ej av arbetsgruppens majoritet, och efter sedvanlig remissrunda kom beslutet att allt skulle bli som tidigare. Dock kunde en viss mildhet vid bedömningen av de åländska abiturienternas prov förmärkas.

En ny anledning till begäran om ändrade prov kom då de finska gymnasiernas abiturienter gavs möjlighet att välja provskrivning i svenska eller på B-nivå efter mellanlång kurs. I skrivelse den 11.12.1981 anhöll landskapsstyrelsen att abiturienterna vid Ålands lyceum skulle ges samma rätt att välja prov i finska på högre eller lägre nivå. Vid överläggningar på undervisningsministeriet, vari landskapsstyrelseledamot Gunnevi Nordman och utbildningschefen deltog, klargjordes att en ändring till B-nivåprov förutsatte motsvarande skolkurs med betydligt reducerat timantal i finska språket.

I ny hänvändelse anhöll landskapsstyrelsen den 26.8.1982 av undervisningsministeriet om garantier för att lycéets abiturienter efter genomgången B-nivåkurs skulle få välja B-prov i studentexamen ^{från våren 1983/} Nya diskussioner och utlåtanden gav resultatet att lycéets abiturienter från våren 1987 har rätt att beroende på genomgången kurs skriva ettdera A- eller B-prov. Valet grundar sig på de två möjligheter som från hösten 1983 kommer att ges eleverna i årskurs 7 i grundskolan: att i högstadiets tre årskurser välja 3+3+3 veckotimmar resp. 4+4+5 veckotimmar. I det senare fallet följer automatiskt nuvarande kurs i gymnasiet, i det förra en kortare variant som leder till B-prov. Läroplan för B-kursen

är under utarbetande och skall till höstterminens början 1983 vara färdig att tas i bruk både i grundskolans högstadium och i gymnasiet. Redan under innevarande år har en provgrupp i ett högstadium följt en timplan med reducerat timantal i finska och avsikten är att i händelse elever ur gruppen söker inträde i gymnasiet med stöd av 11a § studentexamensförordningen, för dem anhålla om rätt att skriva ett särskilt prov med anledning av försöksverksamheten. Enligt landskapsstyrelsens framställning bör full rätt till val mellan A- eller B-nivå vara gällande senast våren 1986.

Jordbruksstödet

Utgående från ett förslag av landskapsstyrelsen till s.k. överenskommelseförordning om handhavandet i landskapet Åland av vissa uppgifter som hör till lantbruksförvaltningen, fortsätter beredningen av förslaget i en arbetsgrupp inom jord- och skogsbruksministeriet.

Uppdraget går ut på att klarlägga såväl lagstiftningsbehörigheten som förvaltningsbefogenheterna angående de till lantbruksnäringen anknutna stödformerna i syfte att vinna en klar gränsdragning mellan rikets och landskapets myndigheter samt att förvaltningen inom landskapet handhas av landskapets egna myndigheter.

Arbetsgruppen bör lämna sina förslag inom utgången av år 1982.

Fraktstödet till Åland

Riksdagen ställde till landskapsstyrelsens disposition för år 1981 300.000 mk för att i försökssyfte sänka transportkostnaderna för varutransporter mellan landskapet och riket. I statsförslaget för år 1982 upptogs för ändamålet 600.000 mk vilket belopp föreslås även för år 1983.

Fraktstödet har fördelats enligt de grunder statsrådet fastställt för fraktstödet samt landskapsstyrelsens beslut i ärendet. För år 1981

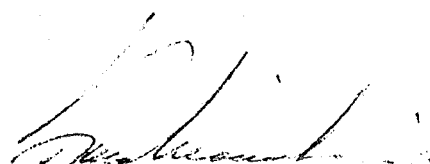
fördelades 257.200 mk och för de tre första kvartalen år 1982
428.465 mk.

Landskapsstyrelsen avser att sedan den pågående försöksperioden för
stödjande av varutransporter utgår vid årsskiftet 1982-1983 utvärdera
erfarenheterna av systemet och uppta förhandlingar med riksmyndigheter-
na om en överenskommelseförordning om överförandet av stödets budge-
tering och förvaltning till landskapet.

Självstyrelseförvaltningen 60 år

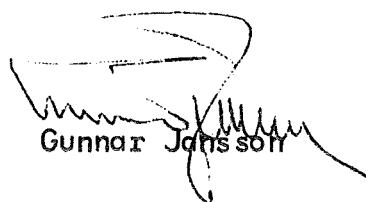
Den 2.8.1982 högtidlighöll landskapsstyrelsen det faktum att självsty-
relseförvaltningen fungerat i 60 år. Dagen förlöpte i arbetets tecken
med en något högtidligare inramning med en återblick på de gångna åren
och med beslut som återknöt till händelser under dessa år.

L a n t r å d

Folke Woivalin

Kanslichef

Gunnar Johansson

1. Introduction

2. Methodology

3. Results

4. Discussion

5. Conclusion

6. References

7. Appendix

8. Acknowledgements

9. Contact Information

10. Disclaimer

11. Glossary

12. Index

13. Bibliography

14. Appendix A

15. Appendix B

16. Appendix C

17. Appendix D

18. Appendix E

19. Appendix F

20. Appendix G

21. Appendix H

22. Appendix I

23. Appendix J

24. Appendix K

25. Appendix L

26. Appendix M

27. Appendix N

28. Appendix O

29. Appendix P

30. Appendix Q

